

november 2017

Breken en delen

In de vroege kerk deelde men letterlijk met elkaar het brood. Net als de sabbat (die ook een sociale betekenis had: knechten en dieren kregen wekelijks een dag vrij) had ook de nieuwtestamentische avondmaalsviering een sterk sociale betekenis. Man en vrouw, heer en slaaf, rijk en arm waren gelijk in Christus, zo was de overtuiging. Daarom deelde men alles met elkaar, zo lezen we in het boek Handelingen. Bij 'de maaltijd des Heren' nam ieder iets mee. De rijken vanzelfsprekend meer dan de armen. Na de maaltijd verdeelden de tafelbedienden (in het Grieks: 'diakenen') dat wat overbleef onder de armen. Vandaar dat 'diakenen' nog steeds sociaal werk doen in de kerk. Helaas is de sociale symboliek van de maaltijdsviering op de achtergrond geraakt doordat de viering sterk werd geritualiseerd. Het protestantisme maakte er weer een echte tafelviering van, al overschaduwde ook daar het ritueel de sociale implicaties.

ds. Karl van Klaveren

Avondmaalsliturgie

Zondag 19 november is er na de kerkdienst om 12.00 uur een gemeentebijeenkomst over de avondmaalsliturgie. Aanleiding is een voorstel uit de gemeente om het sociale karakter van de 'Schrift en Tafel'-vieringen te versterken door het brood voor elkaar te breken en aan elkaar te geven. Er zijn ook andere ideeën die de saamhorigheid zouden kunnen versterken zoals elkaar een hand geven bij het

Kerkdiensten

5 november

ds. Karl van Klaveren

12 november *

ds. Wout Huizing

19 november *

ds. Arne Jonges (S&T)

26 november **

ds. Karl van Klaveren

De diensten beginnen tenzij anders aangegeven om 10.30 uur. In de met een * gemerkte diensten verleent de cantorij haar medewerking en de met ** gemerkte diensten het Houtrustkerkkoor.

Meditatievespers

Woensdag 1 en 15 november om 16.45 uur

Onze Vader. Hierboven in de column van de predikant meer informatie over de sociale achtergrond van het avondmaal. Leden ontvangen een uitnodigingsbrief.

Laatste zondag

Zondag 26 november is de laatste zondag van het kerkelijk jaar. Op deze zondag gedenken wij de mensen die zijn overleden in het afgelopen jaar. U kunt namen voordragen van geliefden die u wilt laten noemen in deze dienst. Ze zullen dan ook in de herinneringsbrief worden opgenomen die in deze dienst wordt uitgereikt. U kunt hiervoor (liefst vóór 15 november) contact

opnemen met ds. Karl van Klaveren (tel. 06-11041992).

Kaarten maken

Donderdag 2 en 23 november om 14.00 uur kunt u onder de creatieve leiding van Linda en Joanneke (kerst)kaarten maken. Zij vragen u om nieuw of gebruikt materiaal mee te nemen, bijv. mooi papier, 3D-spullen, stickers, glitters, stiften, 3D-schaartjes enz. Aanmelden bij Joanneke Teijken (tel. 06-11568741) of Linda Klinkhamer (tel. 06-17412680) of via het prikbord in de hal. Kosten € 5,00.

Liberaal christendom

Donderdag 2 november om 20.00 uur komen we voor de derde maal bijeen om te peinen over het boek 'Liberaal christendom'. We bespreken de hoofdstukken 8 en 9. Het thema is: 'De bijbel als gesprekspartner'. Locatie: Jette Bloemsma, Daal en Bergselaan 72, tel. 3230687.

Wijsgerige kring

Donderdag 9 november 20.00 uur behandelt dr. Arne Jonges een essay van de publicist en filosoof Coen Simons: 'Oordeel zelf'. Het werd geschreven naar aanleiding van de inentingskwestie. In dit verband brengt hij het adagium van Immanuel Kant naar voren: 'Durf te denken'. Het gaat over de vraag welke consequenties het 'weten' voor ons gedrag dient te hebben.

Vrome Freule

Donderdag 9 november om 20.00 uur bent u welkom in café

De Freule, Fahrenheitstraat 558, voor een zinnig gesprek bij een drankje of een kop koffie.

Zin in film: Ida

Vrijdag 10 november 19.30 uur draait in buurt-en-kerkhuis Bethel, Thomas Schwenckestraat 28, de speelfilm 'Ida'. In het Polen van de jaren zestig bezoekt de jonge, devote novice Anna, op instigatie van haar moeder-overste, haar enige familielid. Haar cynische, kettingrokende tante vertelt haar dat ze niet Anna heet maar Ida. En dat ze niet rooms-katholiek is maar joods. Om te achterhalen wat er precies is geschied, beginnen de tegenpolen aan een queeste door Polen.

Woord beeld?

Zaterdag 11 november houdt de Haagse kunstenaar Albert Wulffers een lezing over het thema: 'Wat heeft het woord dat het beeld niet heeft, en andersom?' Rooms-katholieke kerken zijn rijk versierd met beeltenissen. Daarentegen is het protestantisme vooral een woordcultuur. Wat heeft het woord dat het beeld niet heeft, en andersom? En hoe is dat in andere religies? Dat is het onderwerp van een presentatie in de Houtrustkerk, waarvan de muren nu eens om te lezen en dan weer om te bekijken zullen zijn. De presentatie wordt verzorgd door **Albert Wulffers**, filmmaker en schrijver, oud-docent aan de Gerrit Rietveld Academie, opgeleid als typografisch vormgever en zijn leven lang al gefascineerd door het spanningsveld tussen woord en beeld. Dat is ook het thema van deze lezing. Kosten: € 7,50. Informatie: Margriet Lagadeau, tel. 3457291.

Samen zingen

Woensdag 15 november 14 uur komt het Open Huis bijeen. Het thema is: 'Samen zingen met Hanna Rijken'. In deze workshop staan zingen en spiritualiteit centraal. Spiritualiteit is

afgeleid van het Latijnse 'spiritus' en terug te voeren op het Hebreeuwse woord 'ruach', dat geest en ook adem betekent. Adem is de basis van het zingen. We beginnen deze middag dan ook vanuit het ademen. Vervolgens verkennen we zingend aan de hand van een thema verschillende muzikale stromingen en tradities. Samen zingen scheidt een band. Hanna Rijken is musicus en theoloog. Zij is promovendus liturgiewetenschappen aan de PThU en doet een promotieonderzoek naar de Choral Evensong in Nederland. Ook is zij docent Liturgiek aan het Rotterdams Conservatorium (Codarts). Iedereen is bij deze bijeenkomsten welkom! Daarom: 'Open Huis'. Kosten:

De existentialisten

Vrijdag 24 november om 10.30 uur komt de leeskring bijeen die een boek bespreekt van Sarah Bakewell over deze roemruchte filosofische stroming, die ook maatschappelijk aan de weg timmerde. Daarover gaat het deze keer. We lezen van tevoren de hoofdstukken 6 en 7.

Ontdekking van hemel

Zaterdag 4 november is er in Amersfoort een ontmoetingsdag van de VVP. De sterrenkundige Govert Schilling geeft een lezing over de plaats van de mens in het heelal. Schilling is regelmatig te zien bij 'De Wereld Draait Door' en weet kijkers op een meeslepende manier uit te leggen hoe het heelal werkt. Het programma is als volgt:
10.00-10.45 uur: ontvangst
10.45-12.00 uur: lezing
12.00-13.00 uur: lunch
13.00-14.30 uur: workshops
- 'Wat is God? Wetenschappers en kunstenaars op zoek'
Filosofische lezing Ton de Kok.
- 'De hemel verbeeld' Lezing kunsthistorica Marian v. Caspel.
- 'Maak je hemel!' Workshop door kunstenaar Rin Vastrick.
14.30-14.45 uur: koffiepauze

14.45-15.30 uur: hemels zingen met musica Hanna Rijken.

Locatie: Johanneskerk in Amersfoort, Westsingel 30. Kosten € 20,00 incl. lunch. Opgave: via het landelijke bureau van de VVP: info@vrijzinnig.nl of tel. 030-8801497. Zie ook prikbord in de hal.

Nieuwe leden

Goed nieuws als slotakkoord. Tot onze vreugde mogen we drie nieuwe leden verwelkomen: mevrouw Liesberth Stortenbeek, mevrouw Margriet Klijn-Lagadeau en de heer Johan Klijn. De laatste twee zullen u niet onbekend zijn en ook Liesberth Stortenbeek is geen onbekende in de Houtrustkerk. Wij wensen hen veel plezier en inspiratie toe in ons midden.

De Houtrustkerkgemeente gaat uit van de Vereniging van Vrijzinnige Protestanten te 's-Gravenhage e.o. en is een wijkgemeente van bijzondere aard binnen het verband van de Protestantse Gemeente in Den Haag.

*Kerk en bureau: Beeklaan 535, 2562 BE Den Haag. 070-3457291
Email: houtrustkerk@gmail.com
Website: www.houtrustkerk.nl Giro: NL 44 INGB 0000 101272 t.n.v. penningmeester Ver. Vrijz. Prot. te Den Haag.*

*Predikant:
ds Karl van Klaveren,
tel. 06-11041992
kvanklaveren@hotmail.com*

